

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

61. An, & qualiter in iurep. gentilitio admittantus, & succedant illegitimi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

multò magis est, dum vocavit conjunctos; cum hic terminus aptus quoque sit comprehendere tam agnatos. Lott. quàm cognatos. n. 74. citans Alex. l. 2. conf. 115. n. 10. Gozadin. conf. 20. n. 8. Decium conf. 223. n. 2. idem est, si vocaverit proximos. Lott. n. 75. citans Decium l. 2. de reg. juris. num. 225. vel propinquos. Lott. num. 76. juxta Bald. l. 3. conf. 334. num. 3. Anchar. conf. 95. num. 5. sed neque ab ista lata significatione hujus termini consanguineos recedendum, quamdiu ex concludente argumento, vel ex termino aliquo adjuncto non apparet, fundatorem voluisse prospicere agnatis tantum, ac proinde istius termini adjuncti proprietate ponderanda. Lott. num. 77.

Quare

6. Respondeo sextò: si fundator vocasset consanguineum proximiorum de genere, adhuc ista vox in materia indifferente, & tantò magis in favorabili excludit illam latam interpretationem, quò minus nimirum complectatur descendentes ex feminis; cum sit terminus naturalis. Lott. num. 78. citans Barbat. in Laccaratissimi. c. de fideicom. num. 114. & 147. idem est, si vocatus est consanguineus proximior de cippo; cum & tò cippus sit terminus non legalis, sed rusticorum, quo significatur stipes domus, seu agnationis, ut Castrensis in q. ult. c. de verb. signif. Cujus significatio etsi propriè referatur ad ipsum stipitem domus, ut Surd. l. 3. conf. 443. n. 18. Menoch. l. 4. presump. 88. num. 22. Mantica. de conject. ult. vol. l. 8. tit. 12. n. 16. Fufarius de substit. q. 348. n. 1. negari tamen non potest, etiam feminam descendente de illo stipite esse de cippo, seu de stipite, ac proinde inspectà vocis proprietate esse vocatam, nisi aliunde appareat, fundatorem voluisse prospicere solis masculis. Lott. num. 82. & seq. ex Paris. l. 2. conf. 35. num. 6. & conf. 47. n. 50. Quod ipsum adhuc locum obtinet, etiam si femina sit nupta. Lott. num. 85. quamvis tamen respectu descendenteum ex femina (salvâ consuetudine; vi cujus descendentes ex femina in Hispania dicuntur de cippo. Molin. de primogen. l. 3. c. 4. n. 16.) ut censentur sub appellatione cippi vocati, requiri, ut extent aliqua conjectura, per quas appareat testatorem ad agnationem non respexisse, ait Lott. num. 86.

7. Porrò licet proximitas, ubi sit transitus ad personas minus diversas, non referatur ad ultimum decessorem, sed ad ipsum fundatorem. Lott. n. 88. ex Decian. l. 3. conf. 21. num. 6. ubi tamen cessat hæc circumstantia, nec urgent conjectura in contrarium; verius est, proximitatem referri ad ultimum decessorem. Lott. num. 89. juxta quamplurimas Rotæ decis. 72. num. 3. p. 1. divers. 681. num. 2. p. 2. recent. cum nulla sit ratio, ut, postquam quis admissus est, is, qui ei est proximior tanquam de ejus linea, non admittatur. Tiraq. de jure primogen. 40. num. 1. Lott. num. 90. nisi fortè quis vocatus esset revocabiliter, vel in subsidium. Lott. n. 91. veluti si in defectum legitimorum fuerint admissi spurii; quia in concursu legitimorum semper excluderentur à patronatu (de quo paulò post) ut Menoch. conf. 285. num. 14. Lott. num. 92. vel etiam dum vocatus est senior de familia, seniore, ad quem ingressum semel est juspatron. decedente; illud non transit ad ejus descendenteum, sed revertitur ad alium seniore de familia. Lott. nu. 93. juxta decis. Rot. in Januensi jurispatr. 31. Junii 1607. coram Lancelloto.

* *

Questio 60. In patron. gentilium qualiter deferatur gentilibus?

Respondeo: deferatur in capita, sive in eo succeditur in capita, & non in stirpes. Lott. cit. q. 11. num. 123. juxta decis. Rot. 252. num. 2. p. 2. Recent. intelligendo tamen hoc in ipsa successione in solido patronatu, & non in exercitio juris presentandi; cum illud pertinere nequeat nisi ad eum de familia, qui pro tempore est senior. Lott. n. 124. juxta Bald. l. 3. conf. 1. n. 8. Covar. pract. qq. 7. 38. num. ult. & c. Porrò minus est præjudicium, dum succeditur in capita, quàm in stirpes; nam si essent centum capita, non considerentur omnes, nisi pro una voce. Clem. plures. h. t. ita ut plures presentantes semper habendi sint pro uno. Lott. num. 130.

Questio 61. An, & qualiter in juspatr. gentilium admittantur, & succedant illegitimi?

1. Respondeo: in juspatr. familiari, seu gentilicio (secus est in juspatr. hæreditario, utpote in quo nihil requiritur, quàm an quis sit hæres, & pro qua parte; succeditur enim in eo secundum quotam hæreditatis. Lott. num. 137. adeoque & admittentur illegitimi, non solum, si succedant titulo singulari. Lamb. l. 1. p. 1. q. 7. a. 17. num. 6. Roch. de juspatr. v. competens alicui. num. 6. apud Lott. loc. cit. sed etiam, si succedant titulo universali cum aliis legitimis. Lott. num. 138. juxta Bald. in l. eam quam. num. 57. c. de fidei comm.) repellentur illegitimi; cum non dicantur de gente seu familia, etiam si essent legitimati per Imperatorem aliumque Principem sæcularem. Lott. num. 139. ex Gabriel. l. 1. conf. 95. num. 62. maxime incestuosi, quo casu nequidem juvantur legitimatione habitâ à Papa, nisi in individuo facta esset mentio de qualitate tam natalium quàm jurispatr. Lott. num. 140. juxta eundem Gabriel. & Rot. decis. 251. n. 7. p. 2. recent.

2. Et hæc, si fundator usus est verbis civilibus, vocando scilicet gentem vel familiam, Lott. n. 141. citans Paleot. de not. & spur. c. 60. secus, si usus est verbis naturalibus, id est, significantibus tantum effectum naturæ, vocando nempe suos consanguineos; cum etiam illegitimi dicantur consanguinei, utpote ex eodem sanguine provenientes, juxta Barth. in l. pronuntiatio. ff. de verb. signif. §. familia. num. 1. Lott. num. 142. Quamvis enim bastardi nequidem appellatione consanguineorum veniant jure civili, l. si spurii. ff. de cognat. multòque minus de jure canonico in his præcipuè juribus ad spiritualia ordinatis, juxta Rot. decis. 103. num. 3. p. 1. divers. & Lott. num. 143. cum tamen ea juris civilis provisio, utpote fundata in incertitudine sanguinis non sit perpetua, ad eos adhuc illegitimos extendi potuit ista appellatio consanguineorum, qui à patre agniti sunt, vel utrunque patrem indicare possunt. Lott. n. 144. Tametsi enim ii sint spurii & nati ex damnato coitu, inspectà tamen naturâ sunt filii, & in eos cadit naturalis affectio. Lott. n. 144. unde de æquitate canonica non tantum in linea materna, sed & in paterna admitti debent tanquam sanguine juncti. Abb. in c. nonnulli. de rescrip. num. 1. Lott. num. 145. Et ita admitti debent ad juspatr. ad quod vocati sunt consanguinei, vel alii per verba naturalia convenientia illegitimis. Lott. num. 146. citans Nav. conf. 4. n. 1. & 2. de juspatr.

& Rot. *decis.* 350. num. 2. & 6. p. 3. *recent.* quæ pariformiter locum habere in præsentatione passiva respectu filiorum legitimorum descendendum ex illegitimis juxta cit. Navar. *cons.* & *decis.* Rotæ ait Lott. num. 147. non tamen procedere juxta ejusdem Rotæ *decis.* in Pampilon. Capellanæ. 6. Nov. 1617. in descendente ex damnato coitu, utpote qui semper reputatur persona odibilis, & consequenter nec comprehensa sub verbis naturalibus, ait Lott. n. 148. procedere tamen adhuc, etiam in concursu lineæ legitimæ cum illegitimæ; si talem spurium agnoverat pro consanguineo, nec personam illius abhorruerat, ait Lott. num. 149. nisi constaret, fundatorem voluisse præferri lineam legitimam; tunc enim, dum superest persona de lineâ prædilecti, positi in alia lineâ, non debet admitti. Lott. *ibid.* ex Decian. *cons.* 87. num. 1. qualis conjectura sumitur, si favore agnationis professus fuerit, se fundare, vel aliâ sit persona valde nobilis, vel Ecclesiastica, quæ verisimiliter, etsi non abhorruisset illegitimos, saltem eos noluisse cum legitimis admitti, præsumenda est. Lott. num. 150. cum Rot. *decis.* 26. num. 5. p. 1. *recent.* Quamvis num. seq. dicat, non admitti argumentationem prædilectionis lineæ de præsentatione activa ad passivam.

Quæstio 62. Qualiter juspatr. transferatur donatione?

1. **R**espondeo primò: potest patronus laicus juspatr. quod ei competit jure proprio & privato, liberè & non requisito consensu Episcopi, concedere Ecclesiæ, monasterio, alterive loco religioso; aut etiam Clerico nomine Ecclesiæ vel dignitatis, quam obtinet. *c. illud. h. t. & c. si laicus. h. t. in 6.* eò quòd tunc Ecclesiæ, vel beneficium redit ad naturam suam, liberata à manu laicorum. Castrop. *cit. d. 2. p. 4. num. 17.* Pirh. *h. t. num. 60.* citans Vivian. Potest etiam sic donare juspatr. quod habet in Ecclesiâ eidem Ecclesiæ, prout dicitur *c. unico. h. t. in 6.* Et tunc, si Ecclesiâ habeat plures ministros, & beneficia sibi incorporata, sive collegiata sit, sive non, erit patrona sui ipsius, hoc est, habebit jus præsentandi ad ista beneficia, in quo nulla est repugnantia; jus enim patronatûs licet sit servitus respectu illorum beneficiorum, respectu tamen Ecclesiæ & rectoris ipsius, qui jus præsentandi habet ad illa beneficia, non est servitus, sed potestas quædam seu facultas, ac veluti quoddam privilegium; Si verò Ecclesiâ talia plura beneficia & ministros non habet, sed est unicuique tantum in ea presbyter vel Rector, juspatronatûs in dicto casu extinguetur, & libera collatio spectabit ad Episcopum, & Ecclesiâ nequaquam erit patrona; cum nequeat eadem res habere servitutem erga seipsam. Similiter si patronus laicus Episcopo ratione suæ dignitatis donet, si ad eundem Episcopum spectat jus instituendi in ista Ecclesiâ seu beneficio patronato, extinguitur juspatr. & efficitur beneficium liberæ collationis; aliâ enim deberet Episcopus præsentare sibi, & postea eundem instituere; nisi tamen donans haberet compatronum; nam tunc Episcopus tanquam patronus cum compatrono præsentabit Rectorem, & postea tanquam Ordinarius eum instituet. Pirh. num. 65. Veruntamen nequit patronus talis laicus, etsi regiâ potestate præditus, ipsas Ecclesias patronatas alicui Clerico, monasterio, vel loco religioso concedere seu donare; neque in titulum, ne-

que in proprietatem, sive per modum incorporationis sine auctoritate Episcopi. *c. quòd autem. h. t.* dum tamen simpliciter & absolute concedit Ecclesiâ Clerico, vel loco religioso, in dubio præsumendum est, quòd voluerit donare jus, quod in ea habebat, nempe patronatûs; nemo enim censetur velle dare, quod non habet; Si autem intenderet ecclesiâ conferre in titulum vel proprietatem, tota donatio irrita est, ita ut nequidem juspatron. transferatur; non ob defectum Episcopi, sed quia patronus, quod agere & dare poterat, scilicet juspatron. donare non voluit, & quod agere & donare voluit, nempe Ecclesiâ, donare non potuit. Pirh. num. 64. unde etiam si talis patronus, postquam Ecclesiâ non vacantem donavit loco religioso, eâ dein vacante, præsentaverit pro ea Rectorem, hic admittendus & instituendus est, juxta *c. illud. h. t.* quippe prior illa donatio Ecclesiæ ipso jure fuit irrita, & non præstat impedimentum, quod de jure non sortitur effectum. *Reg. jur. in 6.* constituaturque expresse *c. cum laici. h. t.* ut si laici Episcopos nescientibus, aut non contenti-ibus, Ecclesias Clericis concedunt, in quibus juspatron. habent, & postea penitentia ducti alios Clericos ad easdem Ecclesias Episcopis præsentant, hiab Episcopis institui debeant concessione Prioris, utpote quæ nulla est, penitus rescissa. Pirh. n. 65. & 66. Corrad. l. 4. c. 5. n. 9. Porro dum laicus cum consensu & approbatione Episcopi Ecclesiâ non vacantem loco religioso confert in proprietatem, illam eidem incorporando, valet donatio; quia facta est, non tam laici, quam Episcopi auctoritate. Pirh. *cit. n. 65. in fine.* quod tamen videtur num. 68. limitare & restringere ad hoc, quando laici istas Ecclesias tenebant de facto, & erant potentes, ut ex eorum manibus eripi non possent; cum aliâs laici Ecclesias conferre vel donare nequeant, etiam interveniente consensu, vel ratihabitione Episcopi; quia nemo dare potest, quod non habet; qualiter nihilominus Religiosi aliive Clerici Ecclesiâ è manu laicorum sine auctoritate prælati ecclesiastici possunt præscribere spatio 40. annorum, vide apud eundem Pirh. num. 68.

2. Respondeo secundò: potest patronus (subintelligendum quoque videtur, qui nomine proprio & privato est patronus) compatrono suo, etiam privato & laico, sine consensu Episcopi juspatr. donare, seu remittere. Pirh. num. 60. citans Gl. *in c. ex insinuatione. h. t. v. contulisset.* Barb. *loc. cit. num. 4.* Castrop. *cit. d. 2. p. 4. num. 18.* (etsi is dicat conveniens esse, ut consensus Ordinarii in hac donatione intercedat, non tamen necessarium) Azor. *cit. c. 20. q. 6.* contra Jo. Andr. & Abb. *in cit. c. insinuatione.* hac enim non est propria alienatio, seu juspatronatûs in alium translatio; cum novus patronus Ecclesiæ non constituatur, sed alter compatronus tollatur, ita ut juspatr. quod penes duos erat in solidum, maneat penes unum tantum: tum etiam, quia per talem cessionem nihil damni, vel incommodi inferitur Ecclesiæ; quia juspatr. non transfertur in alium Ecclesiæ ignorum aut suspectum hominem; sed donatur patrono socio: imò sic minus gravatur Ecclesiâ; cui magis utile est, unum habere patronum, quam duos: ita Pirh. sed neque talis, dum juspatr. integrum habet, præsumi potest Ecclesiâ magis vexaturus; aliâs si Ecclesiâ vexasset, cum dimidiatè patronatum haberet